

La confrontació com a bandera. Anàlisi del discurs polític de Vox a les eleccions catalanes del 2021

*Confrontation as a banner.
Analysis of Vox's political discourse
in the 2021 Catalan elections*

Aleix Martí-Danés
Universitat Pompeu Fabra.
aleix.marti@upf.edu

Javier Antón-Merino
Universitat de Burgos.
javieram@ubu.es

Eduardo Tena-Sanz
Universitat de Burgos.
edtesanz95@gmail.com

La confrontació com a bandera. Anàlisi del discurs polític de Vox a les eleccions catalanes del 2021

Confrontation as a banner. Analysis of Vox's political discourse in the 2021 Catalan elections

RESUM:

La campanya electoral de les eleccions al Parlament de Catalunya del 2021, primera convocatòria electoral catalana després de les eleccions excepcionals convocades pel president Mariano Rajoy el 2017, va introduir una novetat important en el mapa polític català: la participació de Vox en els comicis autonòmics catalans. Aquesta novetat es va sumar al context insòlit de l'organització d'unes eleccions durant la pandèmia de la COVID-19. En aquesta recerca s'analitza el contingut discursiu que utilitza la formació de dreta radical Vox per afrontar aquests comicis, a partir de la classificació dels principals components del seu discurs polític en els mítings realitzats durant la campanya i al programa electoral. S'arriba a la conclusió que els continguts discursius utilitzats durant la campanya per Vox es basen, principalment, en la confrontació amb el moviment independentista català, i deixen de banda altres temàtiques com la immigració o la confrontació amb el moviment feminista.

PARAULES CLAU:

Vox, Catalunya, eleccions, dreta radical, anàlisi de contingut, estudis electorals, anàlisi del discurs polític.

Confrontation as a banner. Analysis of Vox's political discourse in the 2021 Catalan elections

La confrontació com a bandera. Anàlisi del discurs polític de Vox a les eleccions catalanes del 2021

ABSTRACT:

The electoral campaign of the 2021 Catalan elections, which were the first Catalan elections to be called after the exceptional elections which had been called by Spanish President Mariano Rajoy in 2017, introduced an important novelty in Catalan politics: the participation of the Vox party in the Catalan regional elections. This newness compounded the unusual context of organizing an election during the COVID-19 global pandemic. This research analyzes the discursive content used by the radical right-wing party Vox to approach these elections. Specifically, to carry out this analysis, the main components of Vox's political discourse in the meetings held during the campaign, and the principal components of its electoral program, are classified by means of content analysis. The main conclusion is that Vox uses confrontation with the Catalan independence movement as its primary campaign message, leaving aside other characteristic issues of its discourse such as immigration or confrontation with the feminist movement.

KEYWORDS:

Vox, Catalonia, elections, radical right, content analysis, electoral studies, political discourse analysis.

1. Introducció

Les eleccions celebrades el 14 de febrer del 2021 a Catalunya van ser rellevants per dos factors que fins aquell moment no s'havien donat. En primer lloc, pel repte que suposava organitzar unes eleccions en el context de la pandèmia de la COVID-19, aspecte que obligava a la Direcció General de Participació Ciutadana a organitzar un protocol que evités la dispersió del virus durant el procés electoral.¹ Tot i els múltiples esforços, la participació es va reduir fins al 51,29 %, la més baixa de la història en unes eleccions al Parlament de Catalunya. Cal tenir en compte que el 14 de febrer del 2021 la mitjana de nous casos diaris de contagis per coronavirus a Catalunya durant l'última setmana era de 2.806, un dels períodes d'auge de la pandèmia segons dades de la Universitat Johns Hopkins (2022).² Aquest factor, sumat a una reducció considerable de la polarització derivada del procés independentista i a una percepció que en aquelles eleccions la ciutadania s'hi jugava menys, van ser els principals causants de la desmobilització electoral (Guinjoan, 2021).

El segon aspecte nou en aquestes eleccions, el qual serà el nostre objecte d'estudi en aquest article, és la candidatura de la formació de dreta radical Vox, que per primer cop es presentà a unes eleccions autonòmiques catalanes. Aquesta convocatòria electoral fou conseqüència del final del termini legal que va establir el Parlament de Catalunya per nomenar un substitut al president Joaquim Torra (de Junts per Catalunya, JxCat), que va ser inhabilitat pel Tribunal Suprem d'Espanya. Pere Aragonès (d'Esquerra Republicana de Catalunya, ERC) va assumir de manera interina la Presidència fins que se celebressin uns nous comicis. En aquest escenari de màxima competència electoral entre ERC i JxCat en el bloc independentista, apareix Vox com un partit emergent i en ple auge electoral dins del bloc no independentista. Vox observa la possibilitat de beneficiar-se de la descomposició electoral de Ciutadans, partit que havia obtingut la victòria a les eleccions catalanes del 2017 amb 36 diputats. L'enfonsament de Ciutadans va obrir una finestra d'oportunitat a Vox, que després de les eleccions del 2021 es va situar com la quarta força política, tant en nombre de diputats com en percentatge de vot, a l'hemicicle català.

2. Marc teòric

2.1. La dreta radical a Catalunya i Espanya

La península Ibèrica va ser tractada durant molt de temps per la recerca acadèmica com una *rara avis* dins del context europeu per la inexistència de partits rellevants ubicats en l'extrem dret de l'eix ideològic. En el cas espanyol, les causes d'aquesta inexistència van ser explorades per nombrosos autors (Casals, 2000; Alonso i Rovira-Kaltwasser, 2014). Entre aquestes causes se citaven l'atomització de l'espai polític ultradretà després de la fi de la dictadura franquista, les característiques pròpies del

sistema electoral o l'eficàcia del Partit Popular (PP) per erigir-se en l'espai polític de referència del votant conservador. El sistema de partits català no era aliè a aquesta dinàmica estatal, per aquest motiu tampoc no existien formacions polítiques d'aquest caire polític que haguessin obtingut resultats electorals destacables.

A finals de la dècada del 2000 es produiria una primera experiència ultradreta-na d'àmbit local amb la creació de Plataforma per Catalunya (PxC). El recorregut d'aquesta formació va ser molt limitat a l'àmbit municipal, i no va ser capaç, ni en els moments de màxim apogeu, d'aconseguir representació al Parlament de Catalunya. Tot i això, l'experiència de PxC és interessant no tant pel seu grau de suport electoral, sinó per la introducció de diferents elements discursius (com ara, una vocació discursiva transversal en què s'abandona l'eix ideològic i la lluita contra la immigració musulmana com a nucli del seu discurs), els quals van marcar un abans i un després pel que fa als grups cles postfeixistes i neonazis que havien estat referents de l'extrema dreta a Espanya fins aquell moment (Casals, 2009; Hernández-Carr, 2012).

L'inici del procés sobiranista a la dècada del 2010 conduiria els sistemes de partits espanyol i català al que alguns autors han anomenat com a *subhastà identitària* (Barrio, 2019), és a dir, un reforçament de les posicions nacionalistes espanyoles i catalanes més extremes. Una conseqüència d'aquesta deriva seria, per exemple, la forta irrupció el 2015 a l'escenari polític estatal d'un partit polític com Ciutadans, nascut a Catalunya l'any 2006 i caracteritzat per la confrontació amb el nacionalisme català (Rodríguez-Teruel i Barrio, 2016).

Després dels moments d'alta tensió política que es van viure a Catalunya durant la tardor del 2017 (referèndum de l'1 d'octubre, declaració unilateral d'independència i aplicació de l'article 155 de la Constitució espanyola), és quan Vox comença a aparèixer a les enquestes electorals. Aquesta formació, fundada el 2013 per ex-membres del PP descontents amb la seva política econòmica i territorial durant els anys de la crisi financera i el procés sobiranista, s'havia presentat per primera vegada a una cita electoral a les eleccions europees del 2014. Vox no va aconseguir accedir al Parlament Europeu per un estret marge, un 1,57 % del vot vàlid, fet que el va conduir a un procés de reflexió interna i canvi de lideratge. A les successives cites electorals, els vots obtinguts per la formació en comicis autonòmics i generals havien estat molt escassos, de manera que Vox quedava molt lluny de la possibilitat d'obtenir representació i condemnat a una travessia pel desert amb escassetat de recursos i nul·la visibilitat mediàtica.

L'estiu de l'any 2018 suposaria un canvi radical per a les perspectives electorals de Vox. Aquest estiu està marcat per l'expulsió del poder del PP després de set anys al capdavant del Govern central; la constitució d'un nou executiu del Partit Socialista Obrer Espanyol (PSOE); la crisi de l'*Aquarius* i l'emergència del debat migratori a l'agenda mediàtica, i les protestes a Catalunya derivades de la sentència de presó contra els líders independentistes. Tots aquests esdeveniments crearien l'escenari propici perquè Vox, formació que havia fet del nacionalisme espanyol i el

rebuig a la immigració els eixos centrals del seu discurs, emergís amb força a les eleccions autonòmiques d'Andalusia el desembre del 2018. En els estudis demoscòpics posteriors a aquests comicis es va assenyalar que els tres principals motius expressats pels votants de Vox per donar suport a aquest partit havien estat la qüestió territorial, el rebuig a la immigració i l'antifeminisme (Michavila, 2019).

Durant els mesos següents, Vox obtindria representació en la majoria de parlaments autonòmics, en alguns dels principals ajuntaments espanyols, al Parlament Europeu i, després de les eleccions generals de desembre del 2019, es convertiria en la tercera força política del Congrés dels Diputats amb 52 escons. L'ascens de Vox va comportar l'elaboració de nombroses investigacions destinades a estudiar des de la ideologia del partit (Ferreira, 2019) fins a les característiques dels seus votants (Rama *et al.*, 2021). En el terreny ideològic, Vox és ubicat per diversos acadèmics dins l'espai de l'anomenada *dreta radical populista* (Capdevila, Moragas-Fernández i Grau-Masot, 2022; Vampa, 2020; Olivas-Osuna, 2021), amb homòlegs europeus com el Reagrupament Nacional de Marine Le Pen o els Germans d'Itàlia de Giorgia Meloni. Tot i així, des d'aquesta recerca es considera que Vox, malgrat fer ús de retòriques populistes en certes ocasions, com, per exemple, en els seus discursos «antiglobalistes» i en contra de les elits i l'Agenda 2030, no mostra el populisme com un element central del seu discurs, a diferència del nacionalisme o l'autoritarisme (Ferreira, 2019). Altrament, l'alt contingut ideològic del seu discurs polític el situa com a partit de nínxol en l'espai de la dreta radical i amb un electorat molt ubicat a la dreta, tal com ho reflecteixen els seus resultats electorals, a diferència d'altres partits que, a través del populisme, aconsegueixen arribar a un electorat més transversal.

2.2. Vox a Catalunya

Tal com s'ha explicat en l'apartat anterior, tot i que Vox va néixer el 2013, el partit no va assolir una posició rellevant en la política espanyola fins als comicis autonòmics andalusos del desembre del 2018 (Antón-Merino i Pérez-Castaños, 2022). A Catalunya, Vox ni tan sols es va presentar a la convocatòria excepcional de les eleccions autonòmiques celebrades el desembre del 2017, i en les eleccions del 2021 fou la seva primera participació en uns comicis als òrgans d'autogovern catalans. Per aquest motiu, es pot afirmar que Vox no és un actor present al panorama polític català durant els moments de màxima tensió política entre el Govern central i el Govern català derivats del procés sobiranista de Catalunya. Tot i això, tal com ens mostra el sondeig anual realitzat per l'Institut de Ciències Polítiques i Socials (ICPS),³ en què apareix l'evolució de la polarització afectiva (Torcal i Comellas, 2022) en la societat catalana des del 1995 fins a l'actualitat, els electors de Vox són aquells que tenen uns nivells més elevats de polarització dins del «bloc no independentista», i són també els electors més polaritzats de Catalunya en comparació amb la resta de formacions polítiques, encara que només es tinguin dades sobre els votants de Vox a partir del sondeig d'opinió realitzat el 2021. Aquestes dades demostren que una

de les grans motivacions al vot de la formació de dreta radical ha estat la seva posició en contra del procés d'independència català i s'ha postulat com la formació política més bel·ligerant contra l'independentisme. Així ho demostrava el baròmetre postelectoral del Centre d'Investigacions Sociològiques (CIS) de desembre del 2019,⁴ en què un 59 % dels votants de Vox afirmaven que el seu vot havia estat a conseqüència dels fets «esdevinguts últimament a Catalunya», per sobre d'altres formacions polítiques en el seu espai de competència electoral com el PP i Ciutadans. Així mateix, un 39,3 % afirmava haver votat Vox perquè era el partit més capacit per aturar la independència i un 40 %, perquè era el que més defensava la unitat d'Espanya. El dubte en aquesta cita electoral era si, amb la disminució de la polarització afectiva conduïda per la desmobilització del procés d'independència català, aquestes posicions seguirien tenint l'efecte electoral esperat.

Si ens fixem en els resultats de Vox a les eleccions autonòmiques del 2021 a Catalunya, s'observa que el partit es va ubicar com a quarta força a l'hemicicle parlamentari amb 217.883 vots, la qual cosa va suposar un suport del 7,69 % del vot vàlid i es va traduir en l'obtenció d'11 diputats, uns resultats per sobre del que havien pronosticat les enquestes. Una possible explicació a l'emergència i l'estabilització de Vox al Parlament de Catalunya és l'increment d'aquells catalans que donen suport a una recentralització de l'Estat i al fet de posar fi al sistema autonòmic, tal com mostren els estudis preelectorals del CIS⁵ de les eleccions catalanes del 2021, en què es pot observar com un 18,1 % dels catalans dona suport a aquestes opcions, i aquest percentatge és el doble de l'observat cinc anys abans.

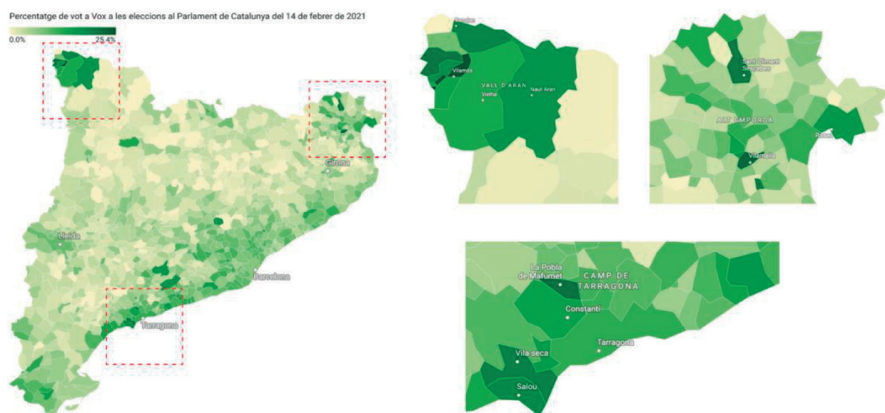

Figura 1. Percentatge de vots a Vox per municipi a Catalunya

Font: Elaboració pròpia.

Si ens fixem en el mapa de vot a Vox en el territori català que es mostra a la figura 1, s'observen quines són les àrees en què obté millors resultats la candidatura de dreta radical a les eleccions del 2021. En tres comarques els seus vots estan

per sobre de la mitjana: el Camp de Tarragona, la Vall d'Aran i l'Alt Empordà. La mitjana catalana de suport a Vox se situava al voltant d'un 7,7 % de vot vàlid, mentre que en municipis del Camp de Tarragona es va assolir el 21,3 % a la Pobla de Mafumet, un 19,33 % a Vila-seca, un 18 % a Salou, un 14 % a Constantí i un 12 % a Tarragona. A la Vall d'Aran, a Vilamòs van obtenir un 25,35 % del vot vàlid; a Canejan, un 18,75 %; a Naut Aran, un 16,75 %, i a Vielha, un 12,95 %. A més a més, als voltants de la ciutat de Figueres, on obtenen un 12,13 % dels vots, tenen altres nuclis de vot com Vilamalla (22,52 %), Sant Climent Sescebes (22 %) i Roses (15,59 %).

Pel que fa a l'origen del vot a Vox, a partir de la lectura del baròmetre postelectoral del CIS,⁶ es pot analitzar d'on provenen els seus votants. S'observa com un 15 % d'electors que havien votat Ciutadans el 2017 van optar per votar la formació de dreta radical en aquestes eleccions. Concretament, es tracta d'uns 163.000 vots, un 75 % del total de vots rebuts per Vox als darrers comicis catalans (Guinjoan, 2021). També hauria rebut un 29 % dels electors que van votar pel PP el 2017, els quals suposen al voltant d'uns 54.000 votants (Guinjoan, 2021).

2.3. La comunicació política de Vox

El missatge polític de Vox s'assimila al dels seus homòlegs polítics europeus, atès que compleix amb les principals característiques discursives de la dreta radical, però sobresurt en la intensitat discursiva en la defensa del rol tradicional de la dona i també per estar en contra dels matrimonis del mateix sexe i l'avortament (Eatwell i Goodwin, 2019). Una altra àrea principal del seu discurs és l'oposició a les polítiques que lluiten contra la desigualtat de gènere. La formació es mostra molt crítica amb el Ministeri d'Igualtat, i així s'ha evidenciat en les diferents campanyes antifeministes en contra d'Irene Montero sorgides a l'entorn digital, les quals s'integren dins dels corrents de misogínia digital anomenats *la manosfera* (García-Mingo i Díaz-Fernández, 2022: 11).

Aquests elements discursius es reflecteixen en la imatge del seu portaveu polític. Pallarés-Navarro i Zugasti (2022) se centren en l'anàlisi de les xarxes socials del líder del partit, Santiago Abascal, i la recerca observa en el seu perfil elements conservadors i nativistes, així com una retòrica anti-*establishment* i un missatge polaritzador i crític. De forma similar als seus homòlegs de la dreta radical, la figura del líder és un element indiscutible i substancial en la construcció d'un lideratge polític que actua com a portaveu i guia del partit. La comunicació al voltant del líder es caracteritza per mantenir sempre una imatge d'heroi, amb valors associats a la defensa de la pàtria, el nacionalisme espanyol i la figura del pare (Pallarés-Navarro, 2022).

En comparació amb la resta dels partits polítics espanyols, Vox mostra uns nivells més elevats de crítica i crispació en el discurs polític (Olivas-Osuna i Rama, 2021). En el seu missatge Vox utilitza expressions com la «dictadura progre» per definir el rival. Aquesta retòrica ha tingut un efecte de contagi a l'espai més moderat de la dreta, que ha obligat Pablo Casado (líder del PP entre 2018-2022) a endurir el seu

discurs i abandonar la moderació per acostar-se als postulats polítics de la dreta radical (Olivas-Osuna i Rama, 2021). L'aparició de Vox ha tingut com a conseqüència una mobilització cap a la dreta ideològica de la finestra d'Overton,⁷ i ha obligat els partits de centredreta, de posicions més moderades que ells, a radicalitzar el discurs polític.

Aquesta polarització es trasllada a les xarxes socials, en què destaca l'àmplia comunitat d'activistes partidaris de Vox, els quals creen múltiples continguts digitals per difondre un missatge de crispació i polarització, i s'organitzen comunicativament de manera semblant a les comunitats en línia de l'espai de la dreta alternativa (*alt-right*) als Estats Units d'Amèrica (Peytibi, 2020), mitjançant l'ús de mems i l'assenyalament públic dels adversaris polítics (Moreno, 2021). Aquest tipus de comunicació es mostra igual de polaritzant als mitjans de comunicació convencionals. Tal com mostra Lava-Santos (2021), durant el debat de campanya organitzat per TVE, el 92,85 % de les intervencions d'Ignacio Garriga, candidat de Vox a les eleccions catalanes del 2021, van ser atacs a altres oponents, molt per sobre de la resta de candidats. Garriga va seguir amb la mateixa dinàmica en el debat organitzat per TV3 uns dies després.

3. Objectius i hipòtesis

L'objectiu principal d'aquesta recerca és comprendre l'estratègia discursiva de Vox durant la campanya electoral a les eleccions catalanes del 2021, és a dir, conèixer quines són les temàtiques més freqüents en el discurs polític de la formació de dreta radical durant la campanya. Això permetrà saber quina és la seva posició electoral i quines finalitats persegueix. Amb aquest propòsit es plantejaran cinc hipòtesis generals.

La primera d'aquestes hipòtesis fa referència al contingut principal del discurs de Vox durant la campanya electoral. En aquest sentit, es considera que el context polític particular de Catalunya durant el Procés marca l'estratègia discursiva del partit. Tot i que els nivells de tensió política i xoc institucional entre Espanya i Catalunya s'han reduït des del 2017, el nacionalisme espanyol i les referències a la lluita contra els enemics de la unitat d'Espanya són freqüents en el discurs de Vox (Ferreira, 2019: 76), que qualifica la resta de forces polítiques situades a la dreta de l'espectre polític espanyol com la «derechita cobarde» per considerar les seves posicions excessivament suaus respecte a aquesta temàtica. Per això, es formula la primera hipòtesi:

Hipòtesi 1: Gran part del contingut polític del discurs de Vox durant la campanya per a les eleccions catalanes del 2021 busca la confrontació amb els partits independentistes catalans.

Guardant relació amb la primera hipòtesi i amb l'enfrontament directe amb els partits de caire independentista de Catalunya, la segona hipòtesi es focalitza a cercar elements discursius que apellen a la polarització política i al discurs d'odi. Tal com demostren certs estudis (Bustos Martínez *et al.*, 2019), Vox utilitza freqüentment el discurs de l'odi, sobretot cap a la població immigrant. Així mateix, les dades de l'ICPS (2022) sobre els votants de Vox ens mostren que són l'electorat més polaritzat a Catalunya. Tenint en compte la confrontació amb l'independentisme i els factors indicats, esbrinarem si es donen aquests elements plantejant aquesta segona hipòtesi:

Hipòtesi 2: Els elements negatius del discurs polític, que apellen a la polarització política i al discurs de l'odi, són components rellevants en el discurs de Vox en la campanya electoral de les eleccions catalanes del 2021.

Una de les temàtiques més freqüents de la dreta radical a tot el món és aquella que té a veure amb el discurs antiimmigració (Dieste i Tena, 2023). En relació amb aquest fet, Catalunya és un territori en què aquest discurs pot tenir rellevància com a mínim per dues grans raons. La primera té a veure amb el nombre d'immigrants, ja que Catalunya és la comunitat autònoma amb més població estrangera d'Espanya (INE, 2021). D'altra banda, com s'ha esmentat anteriorment, a Catalunya ja hi ha un precedent amb relatiu èxit electoral, PxC, que es va apropiat del discurs en contra de la immigració per desenvolupar la seva oferta política (Casals, 2009; Hernández-Carr, 2012). Així mateix, el discurs en contra de la igualtat de gènere també és un element cabdal en el discurs de la formació, tal com indiquen alguns estudis (Álvarez-Benavides i Jiménez Aguilar, 2021). Tenint en compte això, la tercera hipòtesi és la següent:

Hipòtesi 3: La immigració i el missatge antifeminista són dues temàtiques freqüents en el discurs polític de la campanya electoral de Vox a les eleccions catalanes del 2021.

Finalment, es plantegen dues hipòtesis enfocades en l'orador i en la cronologia de la campanya. En primer lloc, es considera que Ignacio Garriga, cap de llista de Vox per Catalunya, optarà per un discurs més bel·ligerant que Abascal davant la necessitat de plantejar un perfil propi, pel fet que aquests són els primers comicis en els quals es presenta com a cap de llista.

En segon lloc, atès que és habitual que a mesura que avança la campanya electoral el nivell de tensió en el debat polític augmenti, es planteja que aquest fet es podrà veure reflectit en el discurs de Vox.

Es proposen, per tant, les dues hipòtesis següents:

Hipòtesi 4: El discurs de Santiago Abascal i Ignacio Garriga es veu diferenciat per un contingut més bel·ligerant del segon.

Hipòtesi 5: A mesura que s'acosta el dia de les eleccions el to d'hostilitat del discurs de Vox augmenta.

4. Metodologia

Aquesta investigació té una metodologia mixta en què es combinen les perspectives quantitatives i qualitatives. L'àmbit de recerca es fonamenta en dues àrees: l'anàlisi del programa electoral de Vox per a les eleccions catalanes del 2021 i l'anàlisi de contingut dels principals discursos realitzats durant la campanya. L'anàlisi programàtica dels partits polítics és una metodologia habitual en el camp de les ciències socials (Gómez i Cabeza, 2013; Táboas-Pais, Canales-Lacruz i Rey-Cao, 2017) que permet mesurar, entre altres qüestions, quines són les principals temàtiques que configuren el programa electoral del partit polític que es presenta en els comicis estudiats. Aquesta tècnica es realitza a partir d'un mètode qualitatiu. D'altra banda, pel que fa a l'anàlisi del contingut dels parlaments, es transcriuen un total de sis discursos polítics realitzats durant la campanya electoral per part dels principals dirigents del partit, Ignacio Garriga, cap de llista de Vox per Barcelona, i Santiago Abascal, president de Vox a escala estatal. Concretament, aquests són els discursos en qüestió:

— Acte d'inici de campanya de les eleccions el 28 de gener del 2021 a Barcelona. Intervenció d'Ignacio Garriga: <<https://www.youtube.com/watch?v=BsG1uU0n8f0>>.

— Mítting del 30 de gener del 2021 a Girona. Intervenció d'Ignacio Garriga i Santiago Abascal: <https://www.youtube.com/watch?v=fn3orR55Jfk&ab_channel=%C3%91Pueblo>.

— Mítting del 30 de gener del 2021 a Barcelona. Intervenció d'Ignacio Garriga i Santiago Abascal: <https://www.youtube.com/watch?v=1Zi8alt2e-o&ab_channel=VOXEspa%C3%B1a>.

— Mítting del 6 de febrer del 2021 a Tarragona. Intervenció d'Ignacio Garriga i Santiago Abascal: <https://www.youtube.com/watch?v=UJH7nRxMbaM&ab_channel=EstadodeAlarmaOficial>.

— Mítting del 6 de febrer del 2021 a Vic. Intervenció d'Ignacio Garriga: <https://www.youtube.com/watch?v=RHH4N58w6Gc&ab_channel=%C3%91Pueblo>.

— Acte de tancament de campanya de les eleccions el 12 de febrer del 2021 a Barcelona. Intervenció d'Ignacio Garriga i Santiago Abascal: <https://www.youtube.com/watch?v=pbITvR1FN4M&ab_channel=VOXEspa%25>.

En aquesta mostra s'identifiquen les paraules més repetides en el total dels discursos transcrits i es codifiquen en diverses categories que explicaran les característiques principals del contingut dels discursos. La codificació de contingut és un element utilitzat de forma habitual en el camp de l'anàlisi de discurs (Titscher *et al.*, 2002; González-Teruel, 2015) i en el camp de les ciències socials (Dijk, 2005). La

seva interpretació es fa des d'una vessant quantitativa a través de l'anàlisi de contingut, la qual permet la descripció objectiva, sistemàtica i quantitativa del contingut manifest de la comunicació, en aquest cas permet recollir les dades (les paraules més utilitzades) per analitzar el contingut dels missatges comunicatius. Així doncs, a través d'aquesta tècnica s'obtidran els conceptes principals que van estructurar el discurs de Vox. També s'analitzen els discursos en funció de qui és l'orador i en quin espai de temps s'ha realitzat el míting. En el text analitzat es respecta l'idioma d'origen en el qual s'ha fet el discurs, en aquest cas la llengua castellana.

5. Resultats

5.1. Exposició del programa polític

A continuació, s'analitzen els deu punts programàtics de Vox per a les eleccions catalanes de 2021. La totalitat del programa electoral de la formació de dreta radical s'ubica a la taula 1 de l'annex.

Començant pel mateix títol del document, s'observa com el programa electoral de Vox, sota el lema «Recuperemos Cataluña», reflecteix un concepte habitual del discurs polític de la dreta radical: l'apel·lació a un passat millor (Eatwell i Goodwin, 2019). De la mateixa forma que el trumpisme utilitza l'eslògan «Make America great again» o els partidaris del Brèxit en fan ús d'un altre com «Let's take back control», Vox utilitza un recurs discursiu similar en el context català. En aquest cas, Vox reclama una recuperació de les institucions catalanes, les quals, des d'aquesta òptica, haurien estat preses per les forces independentistes.

Passant a la classificació dels deu punts programàtics, aquests s'aproximen majoritàriament a dos elements centrals del nucli ideològic de Vox: la defensa de la nació espanyola davant de l'independentisme català i el rebuig a la immigració, especialment a aquella identificada com a musulmana (Dieste i Tena, 2023), tal com es pot observar en aquest fragment del punt 3 del programa:

Cierre de mezquitas fundamentalistas y expulsión de los imanes que propaguen el integrimo, el menosprecio a la mujer o la yihad. (Programa electoral de Vox a Catalunya, 2021)

Més concretament, cinc dels deu punts es refereixen directament al conflicte nacional (1, 5, 6, 7 i 10), aspecte que revela la importància que se li dona des del partit a aquesta qüestió per a la seva proposta electoral (ocupa la meitat del seu programa). En aquests cinc punts, Vox planteja la denúncia dels polítics independentistes (1), la recuperació de competències pròpies de la comunitat autònoma, com la sanitat, l'educació o la justícia (5 i 7), el tancament d'organismes de la Ge-

neralitat (6) o el canvi de polítiques econòmiques (10). La defensa d'aquestes mesures situa Vox clarament com una formació que busca una confrontació directa amb els darrers governs autonòmics de Catalunya i amb els partits independentistes. Així doncs, en un context de forta polarització respecte a la identitat nacional, el partit intenta consolidar la seva posició com a actor referent dins del nacionalisme espanyol.

També cerca imposar en el debat públic el seu propi imaginari respecte a la realitat política i social catalana, utilitzant expressions com «golpe de Estado», «catalán como lengua única en las escuelas» o «expolio fiscal separatista» que permeten construir un relat d'anormalitat democràtica per justificar així l'aplicació de mesures excepcionals com la detenció de líders polítics o l'eliminació de competències autonòmiques. L'estratègia electoral de Vox es presenta, per tant, com una aposta per tensionar l'electorat amb una identitat espanyola més marcada, dibuixant un context d'anormalitat democràtica a Catalunya que faci imperativa l'adopció de mesures radicals per a la reversió cap a una normalitat democràtica. Aquesta estratègia no només va dirigida als seus votants potencials, sinó que, de forma similar a molts dels seus homòlegs de dreta radical europeus, tracta d'influir en la resta de partits (especialment en aquells amb qui comparteix espectre ideològic, com el PP i Ciutadans), marcant l'agenda política i situant la discussió en un camp més favorable electoralment per a la seva formació política.

5.2. Anàlisi de continguts dels discursos polítics realitzats en mitings electorals

En l'anàlisi de contingut dels discursos, com ja s'ha dit abans, es defineix la mostra amb la transcripció dels discursos realitzats per Ignacio Garriga i Santiago Abascal durant la campanya electoral entre el 28 de gener i el 12 de febrer del 2021. En total, es tracta d'una mostra de 16.886 paraules que integren els principals discursos polítics realitzats per la formació Vox durant la campanya electoral catalana. Tot seguit, se seleccionen les cinquanta paraules més utilitzades en els discursos, obviant les paraules buides de contingut, com ara preposicions, conjuncions, articles i adverbis (*stop words* en anglès). La totalitat de les paraules estan disponibles a l'annex (taula 2) i a la taula 1 es presenten les vint paraules més freqüents.

Entre les paraules més utilitzades, s'observa que en primer lloc apareix *Cataluña* (198 vegades) i en tercer lloc, *catalanes* (91 vegades). Un aspecte habitual, sent el subjecte a qui s'adreça el missatge polític en aquests comicis. En segon lloc, apareix *Vox* (99 vegades), el nom de la formació. Fins aquí es mostren resultats que es poden repetir en altres formacions polítiques que participaven en les eleccions, però en el quart lloc apareix *separatismo* (57 vegades), amb la qual cosa es deixa clar qui és el seu principal rival polític.

Ordre	Paraula	Freqüència	Codi
1	<i>Cataluña</i>	198	Identitat
2	<i>Vox</i>	99	Identitat
3	<i>catalanes</i>	91	Identitat
4	<i>separatismo</i>	57	Adversari
5	<i>libertad</i>	56	Valor ideològic
6	<i>España</i>	54	Identitat
7	<i>recuperar</i>	54	Conflicte
8	<i>partido</i>	42	Identitat
9	<i>tierra</i>	39	Identitat
10	<i>ruina</i>	32	Conflicte
11	<i>parlamento</i>	32	Vocabulari electoral
12	<i>izquierda</i>	30	Adversari
13	<i>frente</i>	27	Adversari
14	<i>gobierno</i>	27	Vocabulari electoral
15	<i>españoles</i>	26	Identitat
16	<i>elecciones</i>	26	Vocabulari electoral
17	<i>arrebato</i>	25	Conflicte
18	<i>Ignacio</i>	25	Identitat
19	<i>odio</i>	24	Conflicte
20	<i>separatista</i>	23	Adversari

Taula 1. Les vint paraules més utilitzades de la mostra

Font: Elaboració pròpia.

Tenint en compte la freqüència i la tipologia de paraules obtingudes, es creen els cinc codis següents:

— *Identitat*: paraules que defineixen la identitat del subjecte polític, en aquest cas Vox. Poden ser per motius d'identificació partidista, socials o polítics. Exemples: *Vox, catalanes, España, tierra*.

— *Adversari*: paraules que defineixen qui és el rival polític a batre. Exemples: *Illa, socialistas, separatismo*.

— *Valor ideològic*: paraules que sostenen el contingut ideològic del discurs de Vox. Exemples: *libertad, inmigración, ilegal, trabajo*.

— *Vocabulari electoral*: paraules associades a uns comicis. Exemples: *Parlamento, campaña, febrero*.

— *Conflicte*: paraules que inciten al conflicte o l'indiquen. Són aquelles que associem amb el discurs de l'odi. Exemple: *arrebato, odio, violencia*.

Si s'analitzen les deu primeres paraules, majoritàriament estableixen la identitat de la formació política (*Vox, España, partido, tierra*) i el subjecte a qui va dirigir el

missatge (*Cataluña, catalanes*); per tant, són elements que s'identifiquen amb el codi «Identitat». També s'observen elements dels codis «Conflicte» (*recuperar, ruina*), «Valor ideològic» (*libertad*) i «Adversari» (*separatismo*). Si es passa a analitzar els resultats fins a la vintena posició, hi apareixen paraules dels codis «Conflicte» (*ruina, odio, arrebatado*) i «Adversari» (*izquierda, separatista, frente*), així com dels codis «Vocabulari electoral» (*parlamento, gobierno, elecciones*) i «Identitat» (*españoles, Ignacio*). Un aspecte sorprenent és la poca freqüència de paraules vinculades a temàtiques discursives que diferents autors han qualificat com a pròpies del discurs de Vox, com és el cas de la immigració il·legal, la qual se situa en la posició 29 (*ilegal*) i 30 (*inmigración*), o dels seus postulats contraris al moviment feminista, dels quals no apareix cap paraula associada entre la llista de les cinquanta paraules més utilitzades. Destaca l'ús de paraules vinculades als missatges incendiaris com *ruina*, amb 32 mencions; *violencia*, amb 23 mencions; *arrebatado*, amb 25 mencions; *odio*, amb 24 mencions, i *miedo*, amb 15 mencions.

Des d'una òptica quantitativa, si es calcula la presència de cada codi en els discursos, obtenim els resultats reflectits en la figura 2.

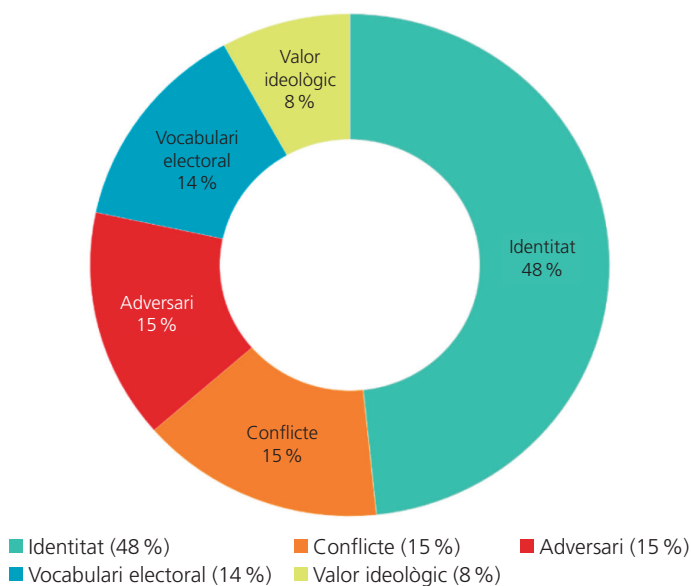

Figura 2. Percentatges de codis sobre el discurs polític de Vox als mitings

Font: Elaboració pròpia.

En primer lloc, es veu com un 48 % dels elements són identitaris, és a dir, defineixen o remarquen què és Vox com a subjecte polític. En segon lloc, s'observa els codis «Conflicte» amb un 15 % i «Adversari», també amb un 15 %, cosa que indica la importància del to bel·ligerant de Vox durant la campanya. El grup següent és el de

«Vocabulari electoral», amb un 14 %, el qual es refereix a elements relatius a la campanya electoral. Finalment, un aspecte significatiu és la poca quantitat de paraules amb contingut ideològic en el discurs, cosa que es reflecteix amb un 8 % de la mostra.

5.2.1. Anàlisi del contingut en funció de l'orador

En aquest apartat es divideixen els discursos realitzats en els mitjans de la campanya electoral de Vox en funció de si l'orador és Santiago Abascal o Ignacio Garriga. A partir d'aquí, s'analitza si entre ells existeixen variants discursives, a través de la codificació dels principals elements dels seus discursos.

En aquesta comparativa dels discursos en funció de l'orador (taula 3, a l'annex), observem que el contingut dels discursos és divergent. Mentre que Abascal mostra un ús de paraules menys bel·ligerants i amb un contingut més neutre associat al codi «Identitat», Garriga opta per continguts més hostils associats als codis «Adversari» i «Conflicte» i prioritza l'ús de paraules com *separatismo*, la seva segona paraula més utilitzada, fins a 49 cops; *recuperar*, la seva quarta paraula més utilitzada, amb 43 mencions, o *izquierda*, la sisena paraula més utilitzada, amb 26 mencions, entre d'altres. A la figura 3 es pot observar clarament la divergència entre els continguts utilitzats per cadascun dels líders polítics de la formació. Gairebé el 50 % dels continguts d'Ignacio Garriga estan orientats a fer referència a l'adversari o inciten al conflicte polític.

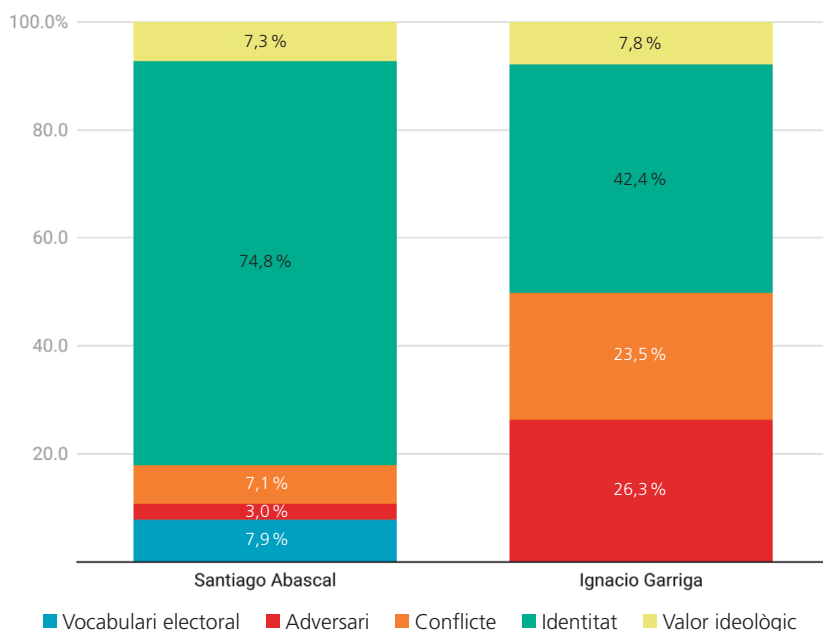

Figura 3. Percentatges de les paraules més utilitzades codificades per Santiago Abascal i Ignacio Garriga

Font: Elaboració pròpia.

5.2.2. Anàlisi del discurs en funció del míting

En aquest apartat s'analiza el contingut dels discursos en funció de quin era el míting en què es va realitzar aquell discurs. La mostra es divideix, en aquest cas, pels mítings següents: 28 de gener, Barcelona; 30 de gener, Girona; 30 de gener, Barcelona; 6 de febrer, Tarragona; 6 de febrer, Vic, i 12 de febrer, Barcelona. Aquest tipus d'anàlisi permet veure l'evolució cronològica dels continguts del discurs en la campanya electoral.

A la taula 4 de l'annex es mostren les deu paraules més utilitzades en cada míting i, a partir de la codificació d'aquestes paraules, a la figura 4 s'observa que al primer míting d'obertura de la campanya les diverses tipologies de continguts mostren un cert equilibri. A l'acte d'obertura (Barcelona, 28 de gener) el 34 % de les paraules més utilitzades apelen al conflicte; el 30 %, a la identitat; el 19 %, a valors ideològics, i el 17 %, a l'adversari. Per tant, és un discurs en què prevalen els elements agressius. Això canvia a partir del segon míting a Girona, en què els continguts discursius són majoritàriament del codi «Identitat». La dinàmica es manté en el que queda de campanya, amb l'excepció del discurs realitzat a la ciutat de Vic. A l'últim acte de campanya fet a Barcelona, els continguts codificats com a identitaris van ser àmpliament majoritaris, amb un 83 %.

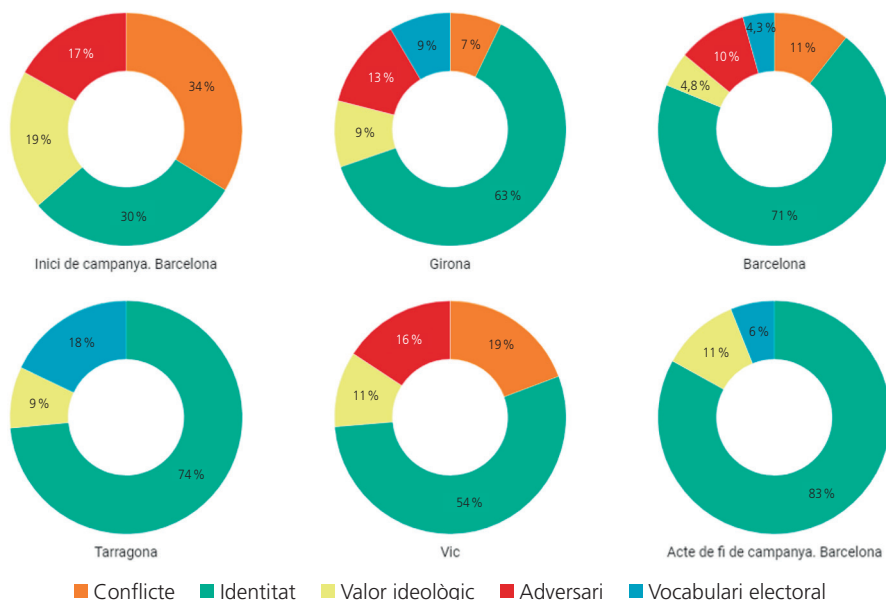

Figura 4. Representació de la codificació de les deu paraules més freqüents segons el míting

Font: Elaboració pròpia.

6. Discussió i conclusions

L'anàlisi del contingut discursiu de Vox durant la campanya a les eleccions autonòmiques catalanes del 2021 permet entendre quina estratègia electoral va assumir el partit de dreta radical. D'acord amb les dades sobre polarització afectiva presentades al marc teòric, observem que, durant la dècada del procés d'independència de Catalunya, una part de la població no independentista catalana va moure's cap a posicions més centralitzadores pel que fa a la preferència de l'organització territorial de l'Estat. En aquest sentit, fins a un 13 % de la població catalana considera que el sistema de comunitats autònomes espanyol és excessivament descentralitzat, segons dades del CIS. Aquest segment de població ha estat l'electorat al qual Vox ha dirigit el seu missatge. Així ho exemplifiquen els àmbits analitzats.

En primer lloc, el programa electoral mostra un equilibri en les temàtiques pròpies del partit, fa referència als seus postulats en favor de la restricció de la immigració, sense deixar de tenir com a element principal la confrontació amb l'independentisme. S'observa un pes destacat de la qüestió nacional, ja que la meitat de les propostes hi estan vinculades. A més a més, aquest tema s'aborda amb un vocabulari especialment dur que cerca traslladar una imatge d'anormalitat democràtica en la societat catalana que possibiliti l'acceptació de mesures excepcionals.

En canvi, l'anàlisi de contingut del discurs presenta dades divergents. Els resultats mostren com, majoritàriament, els continguts s'orienten en la identificació de partit, és a dir, definir Vox com a subjecte polític. Aquests continguts sobre la identitat es combinen amb una retòrica bel·ligerant, centrada a definir quins són els seus adversaris polítics i apujar el to del conflicte polític català. Els resultats ens porten a confirmar la hipòtesi 1 i evidenciar que el *tema* principal de la campanya era la confrontació amb el moviment independentista.

Seguint amb l'anàlisi dels resultats, el debat sobre la immigració és un dels temes centrals del discurs de Vox juntament amb la qüestió nacional dins el programa electoral. D'una banda, es posa el focus sobre les ONG que rescaten emigrants a la Mediterrània, reclamant que en cessi el finançament i, d'altra banda, s'alerta del perill que suposen els immigrants per a la seguretat als barris, assenyalant de manera específica la immigració procedent de països de majoria musulmana per la seva possible radicalització islamista. No obstant això, aquesta importància que la immigració rep al programa queda diluïda quan s'analitza el contingut dels discursos realitzats durant la campanya. Això mateix passa amb el discurs en contra de les polítiques feministes. Per aquest motiu, la hipòtesi 3, que considerava que dos elements característics de Vox com són les polítiques de control de la immigració i les polítiques antifeministes serien elements centrals del discurs, queda refutada.

Una dada que sorprèn en l'anàlisi discursiva és el poc pes que tenen els continguts ideològics en el seu discurs. Entre ells, destaca el concepte *libertad*, el qual podria derivar-se d'un efecte de contagi del lema de campanya d'Isabel Díaz Ayuso

(Herrero-Izquierdo *et al.*, 2022) a la campanya catalana. Seguint amb l'anàlisi dels continguts ideològics, l'abandonament de temàtiques com el control migratori i el missatge antifeminista reafirma amb més contundència la hipòtesi 1, ja que evidencia la confrontació amb l'independentisme com a tema principal de campanya.

Un altre aspecte que cal destacar és la bel·ligerància discursiva, amb una alta freqüència en l'ús de paraules com *miedo*, *violencia*, *arrebatado*, *odio*, entre d'altres. Aquest vocabulari evidencia la proximitat al discurs de l'odi, en la mesura que considera el rival polític com a enemic en lloc d'adversari. Així mateix, els discursos fan referència a l'independentisme a través del concepte *separatismo*. D'aquesta manera, es ressalta una visió negativa del moviment, que accentua la separació de la independència, aspecte que en reforça el contingut negatiu. El gran nombre de continguts relacionats amb un vocabulari incitador del conflicte i recalcant l'adversari a batre ens permet confirmar la hipòtesi 2 i afirmar la rellevància del discurs de l'odi i la polarització política en el seu discurs, seguint en la línia dels resultats de Bustos Martínez *et al.* (2019).

Pel que fa als oradors, s'observa que Ignacio Garriga mostra una retòrica més bel·ligerant que Santiago Abascal, amb continguts més associats al conflicte i la referència a l'adversari. S'intueix que és degut a una voluntat de marcar el perfil propi del candidat, menys conegut que Santiago Abascal, fet que confirma la hipòtesi 4 i reafirma els resultats de Lava-Santos (2021), és a dir, coincideix la bel·ligerància retòrica dels debats electorals televisats amb la dels mítings electorals.

Finalment, en el desenvolupament de la campanya, els discursos polítics de Vox se suavitzen a mesura que s'avança cap a la data de les eleccions. Es passa d'un discurs bel·ligerant a uns continguts associats a la identificació del partit en el tancament de campanya. Seguint aquesta tendència, l'única anomalia que es troba és en el míting realitzat a la ciutat de Vic el 6 de febrer, la qual respon a una estratègia de confrontació directa, ja que la població és un feu independentista amb una potencialitat de vot baixa per a Vox. Per tant, es refuta així la hipòtesi 5, que considerava que, com més pròxima seria la celebració dels comicis, més hostil seria el to discursiu.

A mode conclusiu, Vox intenta mantenir els nivells de polarització entorn del debat nacional de fa un lustre a Catalunya a través del seu discurs polític. Aconseguix un electorat considerable, però el context polític català ha virat a una despoliarització de la societat i aquesta estratègia electoral no sembla tenir un horitzó polític gaire ambiciós. A diferència de la resta de la literatura que analitza Vox en el context estatal (Ferreira, 2019; Álvarez-Benavides i Jiménez Aguilar, 2021), veiem com a Catalunya els components temàtics que defineixen gran part del seu discurs polític passen a un segon pla per posar a primera línia la confrontació amb el moviment independentista. Aspecte lògic tenint en compte que un dels grans incentius de l'auge de Vox el 2018 fou en resposta a l'intent de secessió de Catalunya de l'Estat espanyol. De cara a futures investigacions, es considera rellevant analitzar

si la formació de dreta radical seguirà mantenint un eix discursiu basat en la confrontació identitària o bé seran altres temàtiques, com la immigració, la seguretat, l'oposició a les polítiques d'igualtat, la fiscalitat, etc., les que passaran al primer pla del seu discurs. 🗳️

Notes

- 11** *Protocol específic per a l'adequació dels collegis electorals i per al procediment de vot en mesa electoral i escrutini per a les properes eleccions al Parlament de Catalunya de 14 de febrer de 2021* (en línia), <https://gencat.cat/eleccions/parlament2021/web/resources/parlament_content/0_covid_19/protocols/2020_12_28-DAERIT_PROTOCOL-COLLEGIS-ELECTORALS.pdf>.
- 12** COVID-19. Base de dades del Center for Systems Science and Engineering (CSSE) de la Universitat de Johns Hopkins (en línia), <<https://coronavirus.jhu.edu/map.html>>.
- 13** *La polarització afectiva i els sentiments sobre la política a Catalunya (1995-2021): Informe d'explotació de resultats del sondeig d'opinió Catalunya 2021 de l'ICPS* (en línia), <https://www.icps.cat/archivos/sondeigs/informe_sondeig_icps2021_cat.pdf?noga=1>.
- 14** CIS postelectoral de desembre del 2019 (en línia), <https://www.cis.es/cis/export/sites/default/-Archivos/Marginales/3240_3259/3248/cru3248votog2019.html>.
- 15** *Preelectoral de Catalunya. Elecciones autonómicas 2021: Avance de resultados* (en línia), estudi núm. 3306, <http://datos.cis.es/pdf/Es3306marMT_A.pdf>.
- 16** *Postelectoral de Catalunya. Elecciones autonómicas 2021: Avance de resultados* (en línia), estudi núm. 3314, <https://www.cis.es/cis/opencms/ES/NoticiasNovedades/InfoCIS/2021/Documentacion_3314.html>.
- 17** Mackinac Center for Public Policy, «A brief explanation of the Overton window» (en línia), <<https://www.mackinac.org/OvertonWindow>>.

Bibliografia

- ALONSO, S.; ROVIRA-KALTWASSER, C. (2014). «Spain: No country for the populist radical right?». *South European Society and Politics* (en línia), 20, p. 21-45. <<https://doi.org/10.1080/13608746.2014.985448>>.
- ÁLVAREZ-BENAVIDES, A.; JIMÉNEZ AGUILAR, F. (2021). «La contraprogramación cultural de Vox: secularización, género y antifeminismo». *Política y Sociedad* (en línia), 58 (2), p. 1-12. <<https://doi.org/10.5209/poso.74486>>.
- ANTÓN-MERINO, J.; PÉREZ-CASTAÑOS, S. (2022). «Los partidos (II): las ofertas de los partidos nacionales». A: LAGARES DIEZ, M. N.; LLERA, F.; MONTABES PEREIRA, J. (ed.). *Las elecciones autonómicas (2017 y 2019)*. Madrid: Centro de Investigaciones Sociológicas (CIS), p. 103-120.
- BARRIO, A. (2019). «Vox y los riesgos de la subasta identitaria». *El Periódico* (3 gener) (en línia). <<https://www.elperiodico.com/es/opinion/20190103/vox-y-los-riesgos-de-la-subasta-identitaria-por-astrid-barrio-7228428>> [Consulta: 20 desembre 2022].
- BUSTOS MARTÍNEZ, L.; SANTIAGO ORTEGA, P. P. de; MARTÍNEZ-MIRÓ, M. A.; RENGIFO-HIDALGO, M. S. (2019). «Discursos de odio: una epidemia que se propaga en la red. Estado de la cuestión sobre el racismo y la xenofobia en las redes sociales». *Mediaciones Sociales*, 19, p. 25-42.
- CAPEVILA, A.; MORAGAS-FERNÁNDEZ, C. M.; GRAU-MASOT, J. M. (2022). «Emergencia del populismo en España: Marcos metafóricos de Vox y de su comunidad online durante las elecciones generales de 2019». *Profesional de la Información* (en línia), 31 (3). <<https://doi.org/10.3145/epi.2022.may.17>>.
- CASALS, X. (2000). «La ultraderecha española: una presencia ausente (1975-1999)». *Historia y Política: Ideas, Procesos y Movimientos Sociales*, 3, p. 147-174.
- (2009). *La Plataforma per Catalunya: la eclosión de un nacional-populismo catalán (2003-2009)* (en línia). Barcelona: ICPS. (Working Paper; 274). <<https://www.icps.cat/archivos/WorkingPapers/wp274.pdf?noga=1>> [Consulta: 20 desembre 2022].
- DIESTE, S.; TENA, E. (2023). *La derecha radical europea en la actualidad: Discurso de odio e islamofobia*. València: Tirant lo Blanch.
- DUK, T. A. van (2005). «Ideología y análisis del discurso». *Utopía y Praxis Latinoamericana*, 10 (29), p. 9-36.

- EATWELL, R.; GOODWIN, M. (2019). *Nacionalpopulismo. Por qué está triunfando y de qué forma es un reto para la democracia*. Barcelona: Penínsulas Atalaya.
- FERREIRA, C. (2019). «Vox como representante de la derecha radical en España: un estudio sobre su ideología». *Revista Española de Ciencia Política* [en línia], 51, p. 73-98. <<https://doi.org/10.21308/recp.51.03>>.
- GARCÍA-MINGO, E.; DÍAZ-FERNÁNDEZ, S. (2022). *Jóvenes en la Manosfera. Influencia de la misoginia digital en la percepción que tienen los hombres jóvenes de la violencia sexual* [en línia]. Madrid: Centro Reina Sofía sobre Adolescencia y Juventud, Fundación Fad Juventud. <<https://doi.org/10.5281/zenodo.7221159>>.
- GÓMEZ, B.; CABEZA, L. (2013) «Els programes electorals en les eleccions catalanes del 25 de novembre del 2012». A: PONT, C.; CAPDEVILA, A. (ed.). *Del carrer a les urnes: el dret a decidir, en campanya. Comunicació política i comportament electoral a les eleccions catalanes del 2012* [en línia]. Girona: Documenta Universitaria, p. 71-96. <<https://doi.org/10.1400/240385>>.
- GONZÁLEZ-TERUEL, A. (2015). «Estrategias metodológicas para la investigación del usuario en los medios sociales: análisis de contenido, teoría fundamentada y análisis del discurso». *El Profesional de la Información* [en línia], 24 (3), p. 321-328. <<https://doi.org/10.3145/epi.2015.mar.12>>.
- GUINJOAN, M. (2021). «Les eleccions del 14-F: una lectura contextualitzada». *Eines per a l'esquerra nacional* [en línia], 41, p. 78-92. <<https://raco.cat/index.php/Eines/article/view/391976>> [Consulta: 20 desembre 2022].
- HERNÁNDEZ-CARR, A. (2012). «¿La hora del populismo? Elementos para comprender el "éxito" electoral de Plataforma per Catalunya». *Revista de Estudios Políticos*, 153, p. 47-74.
- HERRERO-IZQUIERDO, J.; REGUERO-SANZ, I.; BÉRDON-PRIETO, P.; MARTÍN-JIMÉNEZ, V. (2022). «La estrategia del odio: polarización y enfrentamiento partidista en Twitter durante las elecciones a la Asamblea de Madrid de 2021». *Prisma Social: Revista de Investigación Social*, 39, p. 183-212.
- INSTITUTO NACIONAL DE ESTADÍSTICA (2021). «Población extranjera por nacionalidad, comunidades, sexo y año» [en línia]. <<https://www.ine.es/jaxi/Datos.htm?path=/t20/e245/p08/10/&file=02005.px>> [Consulta: 5 gener 2023].
- LAVA-SANTOS, D. (2021). «La campaña negativa en las elecciones catalanas de 2021. Estudio del mensaje emanado por los candidatos durante los debates electorales de TVE, TV3 y La Sexta». *Sphera Publica* [en línia], 1 (21), p. 54-88. <<https://sphaera.ucam.edu/index.php/sphaera-01/article/view/422>> [Consulta: 20 desembre 2022].
- MEDINA LINDO, L. (2022). *La polarización afectiva y los sentimientos sobre la política en Cataluña (1995-2021): Informe de explotación de resultados del sondeo de opinión de Cataluña 2021 del ICPS* [en línia]. Barcelona: ICPS. <https://www.icps.cat/archivos/sondeigs/informe_sondeig_icps2021_cast.pdf?noga=1> [Consulta: 20 desembre 2022].
- MICHAVILA, N. (2019). «¿De dónde salen sus 400.000 votos? Perfil sociológico del votante de Vox». A: MÜLLER, J. (coord.). *La sorpresa VOX*. Barcelona: Deusto.
- MORENO, I. (2021). «Spanish antibodies: Understanding the Voxist crusade». Supervisor: Dr. Thomas Jeffrey Miley. Defensa de treball de fi de màster en el Màster en Sociologia (Sociologia Política i Econòmica). Darwin College.
- OLIVAS-OSUNA, J. J. (2021). «Populismo en España: fundamentos teóricos y relatos dominantes». *Araucaria* [en línia], 23 (47), p. 371-401. <<https://doi.org/10.12795/araucaria.2021.i47.17>>.
- OLIVAS-OSUNA, J. J.; RAMA, J. (2021). «COVID-19: A political virus? VOX's populist discourse in times of crisis». *Frontiers in Political Science* [en línia], 3. <<https://doi.org/10.3389/fpos.2021.678526>>.
- PALLARÉS-NAVARRO, S. (2022). *Comunicación de la derecha radical populista en redes sociales: Análisis de los casos de Santiago Abascal en Twitter, Matteo Salvini en Instagram y Keiko Fujimori en TikTok* [en línia]. Barcelona: Càtedra Ideograma - UPF. <<https://bit.ly/3zWbADR>> [Consulta: 20 desembre 2022].
- PALLARÉS-NAVARRO, S.; ZUGASTI, R. (2022). «Santiago Abascal's Twitter and Instagram strategy in the 10 November 2019 general election campaign: A populist approach to discourse and leadership?». *Communication & Society* [en línia], 35 (2), p. 53-69. <<https://doi.org/10.15581/003.35.2.53-69>>.
- PEYTIBI, X. (2020). *Cómo comunica la alt-right: De la rana Pepe al virus chino*. Madrid: Ediciones Beers&Politics.
- RAMA, J.; ZANOTTI, L.; TURNBULL-DUGARTE, J.; SANTANA, A. (2021). *The rise of the Spanish populist radical right: Extremism and democracy* [en línia]. Londres: Routledge, p. 174. <<https://doi.org/10.4324/9781003049227>>.
- RODRÍGUEZ-TERUEL, J.; BARRIO, A. (2016). «Going national: Ciudadanos from Catalonia to Spain». *South European Society and Politics* [en línia], 21 (4), p. 587-607. <<https://doi.org/10.1080/13608746.2015.1119646>>.
- TÁBOAS-PAIS, M. I.; CANALES-LACRUZ, I.; REY-CAO, A. (2017). «Proyecto POLCOR. Análisis de las políticas deportivas en los programas electorales». *Revista Internacional de Sociología* [en línia], 75 (1), p. 4-6. <<https://doi.org/10.3989/ris.2017.75.1.15.05>>.

ALEIX MARTÍ-DANÉS, JAVIER ANTÓN-MERINO I EDUARDO TENA-SANZ

TITSCHER, S.; MEYER, M.; WODAK, R.; VETTER, E. (2002). *Methods of text and discourse analysis*. Londres: Sage.

TORCAL, M.; COMELLAS, J. M. (2022). «Affective polarization in times of political instability and conflict. Spain from a comparative perspective». *South European Society and Politics* [en línia], 27 (1): *Affective polarisation in times of crisis: Electoral, territorial and media dynamics in Spain*, p. 1-26. <<https://doi.org/10.1080/13608746.2022.2044236>>.

VAMPA, D. (2020). «Competing forms of populism and territorial politics: the cases of Vox and Podemos in Spain». *Journal of Contemporary European Studies* [en línia], 28 (3). <<https://doi.org/10.1080/14782804.2020.1727866>>.

Annex

1	Recuperar las instituciones de Cataluña Detener el golpe de estado que continúa activo en Cataluña. Denunciar desde la Generalidad a Quim Torra y al resto de golpistas por sus delitos contra la unidad de la Nación.
2	Proteger a los catalanes de la inmigración ilegal Realizar los cambios legislativos necesarios para la expulsión inmediata de los inmigrantes ilegales. Impedir las subvenciones a inmigrantes en situación irregular y cortar cualquier tipo de financiación pública a las ONGs, colaboradoras necesarias en el tráfico de seres humanos.
3	Recuperar la seguridad en nuestros barrios Frenar la escalada de violencia e inseguridad en los barrios catalanes. Clausurar los centros de MENAS y acabar con todo tipo de subvención pública a inmigrantes ilegales. Persecución real a la ocupación y a los narcopisos. Cierre de mezquitas fundamentalistas y expulsión de los imanes que propaguen el integrismo, el menosprecio a la mujer o la yihad.
4	Proteger a la industria y al sector primario Detener el cierre de plantas industriales por la deslocalización a terceros países provocada por la inacción de la izquierda y el separatismo. Proteger los productos españoles ante la entrada ilegal de productos extranjeros con los que compiten en clara desventaja.
5	Recuperar el derecho a la educación en español y la elección del centro educativo Poner fin a la inmersión lingüística que utiliza el catalán como método de adoctrinamiento del separatismo y garantizar la libertad de los padres para escolarizar a sus hijos en español. Eliminar las subvenciones a aquellas asociaciones que imponen el catalán como lengua única en las escuelas. Acabar con la criminalización de los negocios que rotulan en español mediante la modificación de la Ley de Política Lingüística.
6	Proteger el dinero de los catalanes de la ofensiva ideológica del separatismo Eliminar el gasto político ideológico. Cierre de TV3, Diplocat y duplicidades administrativas. Supresión de todas las subvenciones a organizaciones separatistas.
7	Recuperar la unidad y la igualdad entre españoles devolviendo las competencias de sanidad, educación e interior Devolver las competencias de sanidad, educación e interior con el fin de proteger a los catalanes de la ofensiva social y política del separatismo.
8	Proteger la salud de los catalanes Centrar el gasto público en la crisis sanitaria. Realización de test masivos y entrega de mascarillas gratuitas a los catalanes. Reforzar el sistema de rastreo y la atención primaria para que Cataluña retome su actividad normal cuanto antes.
9	Recuperar la prosperidad de autónomos, hosteleros, comerciantes y trabajadores del sector turístico Reforzar los niveles de seguridad ciudadana en Barcelona y acabar con el Top Manta. Exención temporal del pago de impuestos a los establecimientos a los que el gobierno ha obligado a cerrar durante este año. Eliminar la tasa turística y duplicar la línea de avales públicos para dar más liquidez a los establecimientos.
10	Proteger a los catalanes, a sus familias y a sus empresas del expolio fiscal separatista Reducción drástica de todos los impuestos que ahogan a los catalanes, incluidos los tramos de IRPF. Bonificación del 99 % de los impuestos de Patrimonio, Sucesiones y Donaciones. Deducciones concretas para familias numerosas y personas mayores y con discapacidad.

Taula 1. Els deu punts programàtics de Vox per a les eleccions catalanes

Font: «10 medidas para Cataluña» (en línia), <<https://www.voxespana.es/noticias/diez-urgentes-cataluna-20201222>>.

Ordre	Paraula	Freqüència	Percentatge en el total del discurs	Codi
1	Cataluña	198	(1,17 %)	Identitat
2	Vox	99	(0,58 %)	Identitat
3	catalanes	91	(0,54 %)	Identitat
4	separatismo	57	(0,34 %)	Adversari
5	libertad	56	(0,33 %)	Valor ideològic
6	España	54	(0,32 %)	Identitat
7	recuperar	54	(0,32 %)	Conflicte
8	partido	42	(0,25 %)	Identitat
9	tierra	39	(0,23 %)	Identitat
10	ruina	32	(0,19 %)	Conflicte
11	parlamento	32	(0,19 %)	Vocabulari electoral
12	izquierda	30	(0,18 %)	Adversari
13	frente	27	(0,16 %)	Adversari
14	gobierno	27	(0,16 %)	Vocabulari electoral
15	españoles	26	(0,15 %)	Identitat
16	elecciones	26	(0,15 %)	Vocabulari electoral
17	arreatado	25	(0,15 %)	Conflicte
18	Ignacio	25	(0,15 %)	Identitat
19	odio	24	(0,14 %)	Conflicte
20	separatista	23	(0,14 %)	Adversari
21	instituciones	23	(0,14 %)	Vocabulari electoral
22	campana	23	(0,14 %)	Vocabulari electoral
23	calles	23	(0,14 %)	Identitat
24	violencia	23	(0,14 %)	Conflicte
25	proyecto	22	(0,13 %)	Identitat
26	barrios	20	(0,12 %)	Identitat
27	políticos	20	(0,12 %)	Vocabulari electoral
28	voz	19	(0,11 %)	Valor ideològic
29	ilegal	18	(0,11 %)	Valor ideològic
30	inmigración	18	(0,11 %)	Valor ideològic
31	hijos	18	(0,11 %)	Identitat
32	contra	18	(0,11 %)	Adversari

Taula 2. Selecció de les cinquanta paraules més freqüents a la mostra

Font: Elaboració pròpia.

Ordre	Paraula	Freqüència	Percentatge en el total del discurs	Codi
33	mafia	18	(0,11 %)	Adversari
34	nacional	18	(0,11 %)	Identitat
35	febrero	18	(0,11 %)	Vocabulari electoral
36	problemas	17	(0,1 %)	Conflicte
37	emergencia	17	(0,1 %)	Conflicte
38	personas	17	(0,1 %)	Identitat
39	compatriotas	17	(0,1 %)	Identitat
40	trabajo	17	(0,1 %)	Valor ideològic
41	mensaje	16	(0,09 %)	Vocabulari electoral
42	social	16	(0,09 %)	Valor ideològic
43	defender	16	(0,09 %)	Conflicte
44	miedo	15	(0,09 %)	Conflicte
45	llla	15	(0,09 %)	Adversari
46	popular	15	(0,09 %)	Valor ideològic
47	PSC	15	(0,09 %)	Adversari
48	esperanza	15	(0,09 %)	Valor ideològic
49	socialista	14	(0,08 %)	Adversari
50	candidato	14	(0,08 %)	Vocabulari electoral

Taula 2. Selecció de les cinquanta paraules més freqüents a la mostra (*Continuació*)

Font: Elaboració pròpia.

Santiago Abascal (8814 paraules)	Codi	Ignacio Garriga (8070 paraules)	Codi
Cataluña (97)	Identitat	Cataluña (101)	Identitat
Vox (88)	Identitat	separatismo (49)	Adversari
catalanes (48)	Identitat	catalanes (43)	Identitat
España (36)	Identitat	recuperar (43)	Conflicte
partido (35)	Identitat	libertad (34)	Valor ideològic
elecciones (26)	Vocabulari electoral	izquierda (26)	Adversari
tierra (26)	Identitat	arrebatado (24)	Conflicte
Ignacio (26)	Identitat	proyecto (22)	Identitat
españoles (23)	Identitat	separatista (21)	Adversari
libertad (22)	Vocabulari electoral	instituciones (20)	Vocabulari electoral
violencia (21)	Conflicte	mafia (18)	Adversari
ruina (15)	Conflicte	España (18)	Identitat
popular (15)	Valor ideològic	parlamento (18)	Vocabulari electoral
PSC (15)	Adversari	frente (18)	Conflicte
parlamento (14)	Vocabulari electoral	ruina (17)	Conflicte

Taula 3. Les deu paraules més utilitzades per cadascun dels oradors*Font: Elaboració pròpia.*

LA CONFRONTACIÓ COM A BANDERA

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
28 gener 2021. Inici de campanya a Barcelona	recuperar (12)	catalanes (9)	emergència (9)	Cataluña (8)	libertad (8)	alternativa (7)	izquierda (7)	barrios (6)	separatismo (6)	arrebatado (5)
30 gener 2021 a Girona	Cataluña (34)	catalanes (18)	Vox (17)	tierra (16)	libertad (14)	gobierno (13)	recuperar (11)	separatismo (11)	España (10)	llla (8)
30 gener 2021 a Barcelona	Cataluña (47)	Vox (41)	catalanes (29)	separatismo (20)	partido (15)	España (14)	violencia (12)	popular (10)	recuperar (10)	instituciones (9)
6 febrer 2021 a Tarragona	Cataluña (38)	Vox (19)	Ignacio (19)	elecciones (12)	cientos (10)	España (10)	miles (10)	ruina (10)	trabajar (10)	parlamento (9)
6 febrer 2021 a Vïc	Cataluña (15)	recuperar (8)	libertad (6)	tierra (5)	totalitarios (5)	catalanes (4)	España (4)	separatismo (4)	arrebatado (3)	calles (3)
12 febrer 2021. Acte de fi de campanya a Barcelona	Cataluña (56)	libertad (18)	Vox (18)	España (16)	décadas (14)	catalanes (13)	partido (12)	Ignacio (11)	movimiento (11)	campanya (10)

Taula 4. Les deu paraules més utilitzades segons el míting

Font: Elaboració pròpia.